

Europaministerens tale ved seminar i Baltic Development Forum om Danmark og Østersøsamarbejdet den 10. juni 2013

Tak til Baltic Development Forum for invitationen til at komme her i dag og fortælle om de danske prioriteter og indsatsområder i Østersøregionen. Det er en fornøjelse hver gang, og det var det også sidst, da jeg deltog i Baltic Development Forums topmøde i Riga. Tillykke med det fine topmøderesultat! Jeg lægger selv stor vægt på at være med til at drøfte udviklingen i Østersøregionen, der betyder overordentlig meget politisk og økonomisk for Danmark.

Det er naturligvis også med det som afsæt, at den danske regering har valgt en ambitiøs tilgang til Østersøsamarbejdet og til de mange netværks- og projektbaserede aktiviteter, der er i gang i regionen. Samarbejdet er i dag tættere og mere forgrenet, end vel selv Hans-Dietrich Genscher og Uffe Ellemann-Jensen kunne have håbet på. Der er rigtig meget, som er gået godt, og som har skabt mærkbare forbedringer for de befolkninger, der

lever omkring Østersøen, men der er set med danske øjne stadig en hel del, hvor der er brug for, at vi nu skærper indsatsen. Jeg tror at vi er kommet et lang i udviklingen af samarbejdet i vores del af Europe, fordi vi aldrig har stillet os tilfredse. Der er mere vi kan gøre. Jeg vil i dag gerne kort opridse, hvor det er. Hvor behovene er, og hvor mulighederne er set med danske briller?

For det første er der hele vækstdagsordenen. Østersøregionen er Danmarks nærmarked, og den har fortsat kæmpe økonomisk betydning for os, også i en tid hvor mange ellers taler om Kina, Brasilien, Indien og de andre nye vækstlande. Desuden rummer Østersøregionen jo faktisk et BRIK-land – nemlig Rusland, så for dansk eksport har regionen det hele. Traditionelle nærmarkeder, nye hovedmarkeder som Polen, højvækstlande som de baltiske og tilmed et BRIK-land. Faktisk går 40% af Danmarks samlede eksport til landene omkring Østersøen, hvilket svarer til næsten 400 milliarder kroner. Det er immervæk en del!

Derfor er for Danmark også magtpåliggende at sikre, at forudsætningerne for den danske eksport til Østersøregionen er i orden og hele tiden trimmes og udvikles. Det drejer sig ikke mindst om infrastruktur. For tretten år siden åbnede vi Øresundsbroen til gavn for arbejdsmarkedet og den økonomiske vækst i Danmark og Sydsverige. Om otte år indvier vi den faste forbindelse til Tyskland over Femern-bæltet. Det er alt sammen udtryk for en ambitiøs tilgang til regionens fremtid, men store investeringer i infrastruktur giver ikke økonomisk vækst i sig selv. Der kræves også en indsats for at styrke samarbejdet indenfor erhvervsliv, uddannelse og forskning. Og det er ikke mindst her, at jeg ser plads og rum for mere målrettet regionalt samarbejde.

Jeg er glad for, at Region Sjælland – som jeg har fornøjelsen at besøge senere i dag i Sorø – har taget mange konkrete skridt til at udvikle samarbejdet med vores tyske naboer på den anden side af Femern-bælt. Det er et område, hvor Danmark vil arbejde målrettet for, at der bliver anvendt flere EU-midler i de kommende år. De store metropoler i

Østersøregionen udgør vores væsentligste vækstmotorer. De kan manifestere sig internationalt og spiller en stor rolle i at tiltrække udenlandske investeringer.

De fleste af landene omkring Østersøen er relativ små og åbne økonomier, hvor handel og investeringer fra udlandet har stor betydning. Tiltrækning af investeringer spiller derfor en stor rolle for udviklingen af disse økonomier, og det gælder i høj grad også for den danske. Her viser internationale målinger imidlertid, at vi skal være bedre til at gøre opmærksom på vores kompetencer og kvalifikationer overfor udenlandske samarbejdspartnere. Det være sig offentlige såvel som de private.

Jeg synes, at det er et spændende initiativ, som Baltic Development Forum har taget på dette område, hvor alle investeringsfremmeorganisationerne er samlet i en møderække for at drøfte, hvordan man får vores del af verdenen bedre placeret på verdenskorter. Virksomheder skal konkurrere med hinanden, for det bliver vi alle sammen kollektivt betragtet rigere af,

men det samme gælder ikke nødvendigvis for en konkurrence mellem lande. Jeg er tværtimod sikker på, at vi kan styke vores gennemslagskraft, hvis vi bliver bedre til at koordinere vores indsatser og forstår at komplimentere hinandens erhvervsmæssige styrkepositioner, så udenlandske virksomheder forstår, at ”Top of Europe” er et dynamisk og erhvervsvenligt område, der er værd at investere i. Det får vi alle mere ud af. Når kagen bliver større, får vi alle hver især et større stykke. Det er jo den samme logik, der er på spil, når vi ønsker at udvikle Øresund- og Femern-bælt regionen.

For det andet er der maritim sikkerhed, hvor Danmark og Finland sammen leder arbejdet med at føre målsætningerne i EU’s østersøstrategi ud i livet. Én af vores ambitioner er, at Østersøen skal blive en foregangsregion for såkaldt e-Navigation. E-Navigation er en model for, hvordan man gennem gradvis introduktion af moderne digital kommunikation i den maritime transportsektor kan øge sikkerhed og miljøbeskyttelse, skabe større effektivitet og samtidig kan reducere administrative byrder og

omkostninger til glæde for såvel besætningerne ombord på skibene, rederne og myndigheder inde på land. Med udgangspunkt i østersøstrategien har danske myndigheder og virksomheder - i et tæt samarbejde med partnere i andre østersølande udviklet og testet konceptet for e-Navigation. Det er nu i færd med at blive accepteret som ny global standard i FNs Søfartsorganisation IMO. Jeg håber virkelig, at danske virksomheder kender deres besøgstid her, for e-Navigation rummer et stort potentiale for dansk eksport. Danmark står allerede i dag stærkt indenfor den maritime sektor, og det skal vi udnytte fremadrettet.

For det tredje har Danmark taget et særligt ansvar på energiområdet under EU's Østersøstrategi. Jeg vil på energiområdet især gerne fremhæve den såkaldte Baltic Energy Market Interconnection Plan (BEMIP), der fokuserer på at opkoble alle østersølandene til EU's energimarkeder samt forbedre forsyningssikkerheden. Jeg håber, at Energistyrelsen fortsat vil være drivende for samarbejdet om at forbedre det indre marked for energi.

Som det sidste vil jeg gerne nævne et par af de samarbejdsfora, hvor den praktiske udmøntning jo finder sted indenfor de forskellige politikområder. De fortjener at blive fremhævet, for der foregår faktisk et godt og konstruktivt samarbejde her på rigtig mange områder. Det gælder eksempelvis HELCOM, der jo arbejder for et renere miljø i Østersøen, og hvor Danmark p.t. sidder i formandsstolen. Det vil I høre mere om senere i dag. Der er selvfølgelig også selve Østersørådet, hvor udenrigsministeren i sidste uge deltog i rådets møde i Kaliningrad. Det var et godt møde, og Kaliningrad dokumenterer med al ønskelig tydelighed, at der fortsat eksisterer store forskelle mellem de forskellige dele af Østersøregionen.

Mine damer og herrer, nu er titlen for dette seminar ”nye mål, ny midler”. Vi har chancen for at få fastlagt anvendelsen af strukturfondsmidler for 2014-2020, så det passer til målsætningerne i EU Østersøstrategi. Under det danske EU-formandskab vedtog vi konklusioner om de nye retningslinjer for strategien, og vi har nu alle en forpligtelse til at tage disse målsætninger ind i planlægningen af midlernes anvendelse. Det vil vi også gøre fra dansk side. Det gør regeringen ikke alene, men i samarbejde med

regionerne og andre partnere. Det vil I høre mere om senere i dag, så det vil jeg ikke gå nærmere ind i. Jeg vil blot sige, at dette arbejde er uhyre vigtigt, og at rammerne nu er sat for at få skabt konkrete resultater dér, hvor det tæller. Lad os sammen gå i gang med at udfylde dem. Jeg er overbevist om, at det vil lykkes.

Mange tak!